

Seletuskiri haridus- ja teadusministri 16. novembri 2022. a käskkirja nr 314 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevusele „Kutsesüsteemi reform” muutmise eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika rakendamise seaduse § 10 lõigete 2 ja 4 (ÜSS2021_2027) alusel.

Käesolev muudatus on tingitud vajadusest vähendada TATi eelarvet ning kehtestada tegevuste detailne eelarve 2029. a. lõpuni. Õigusselguse tagamiseks kehtestatakse ministri käskkirja ja selle lisa uue terviktekstina.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi kutseharidus ja oskuste poliitika osakonna nõunik Külli All (735 0245; kulli.all@hm.ee), strateegia- ja finantsosakonna finantsvaldkonna välisvahendite juht Inge Oopkaup (tel 735 0279; inge.oopkaup@hm.ee), välisvahendite nõunik Ragne Hoff (735 0306, ragne.hoff@hm.ee) ja strateegilise planeerimise valdkonna peaekspert Meelis Aunap (735 0105, meelis.aunap@hm.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Haridus- ja Teadusministeeriumi õiguspoliitika osakonna õigusnõunik Kadi Mölder (735 0234, kadi.molder@hm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

TATi käskkirjas on sätestatud ülesanne hinnata 2025. aastal tegevuste edenemist, sh nende tõhusust ja mõjusust, vahesihttasemete saavutamist ning toetuse eelarve kasutamist. Rakendusasutuskoos toetuse saajaga on läbi viinud projekti vaheanalüüsi, mille põhjal tuvastati vajalikud muudatused tegevustes ja eelarves, et tagada aastaks 2029 elluviidava projekti asjakohasus ja tulemuslikkus

Toetatavad tegevused

2.1 OSKA ja tööjõuvajaduse seire

TATi abikõlbliku tegevusena hõlmab OSKA tegevus endas OSKA metoodika arendamist (sh prognooside arendamine piirkonnapõhisteks), valdkondlike ja temaatiliste tööjõuvajaduse uuringute läbiviimist, uuringutulemuste levitamist ja tööjõu järelkasvu tagamiseks tehtud ettepanekute elluviimise seiret.

Tegevuse lõpptulemusena pidi kehtiva käskkirja järgi aastaks 2029 olema läbi viidud 35+3 uuringut. Perioodil 2022.-2025.a. teostati 15 valdkondlikku, 4 temaatilist ja 2 seireuuringut (st kokku 21), koostati tööjõu vajaduse üldprognoos ja tulevikutrendide ülevaade „Töö ja oskused 2035”. Uuringutulemuste levitamiseks on valminud 33 OSKA tulemusi tutvustavat lühivideot. Toetuse andmise tingimuste muutmiseaastateks 2026-2029 planeeritud tulemusnäitajat nii, et senise 35 asemel koostatakse kokku vähemalt 40 tööjõuvajaduse valdkondlikku, temaatilist või seireuuringut ja 2 üldprognoosi.

OSKA metoodika arendamine toimub pidevalt, tuginedes koordineeritud kogust saadud kinnitatud eritüüpiliste uuringute vajadusele ja tellimustele ning nõunike kogust saadud sisendile. Metoodilist arendustööd juhib 1 peaanalüütik, 1 andmesuuna juht ja 1 andmeanalüütik.

Valdkondlike ja temaatiliste tööjõuvajaduse uuringute läbiviimiseks toimub andmete pärimine statistikaametist, OSKA andmemudeli arendamine ja täiendamine statistikaameti teadlaste andmebaasis; konkreetse uuringu tarbeks andmete koondamine ja uuringutiimile edastamine, tööturu, koolituspakkumise jm andmete analüüsimine, intervjuude läbiviimine, intervjuude transkribeerimine, uuringuaruannete koostamine koostöös valdkonna ekspertidega, uuringu tulemuste põhjal ettepanekute sõnastamine koostöös eksperdikoguga, uuringuaruande retsenseerimine ja keeletoimetamine ning koordinatsioonikogu koosoleku korraldamine ja uuringuaruande kinnitamine. Uuringuid teostab viis kaheliikmelist tiimi: analüütik + uuringujuht.

Uuringutulemuste levitamiseks toimub uuringute avalikustamine: uuringuaruande veebikeskkonda sisestamine, tulemusi tutvustavate videode tootmine, andmete näitlikustamine (näidikulehed) ja teemalehtede kujundamine, tulemusi tutvustavate seminaride, infotundide ja konverentside korraldamine; uuringutulemusi tutvustavate uudiste ja artiklite kirjutamine ning avaldamine. Uuringutulemuste levitamisega tegeleb 1 veebispetsialist.

Tööjõu järelkasvu tagamiseks tehtud **ettepanekute elluviimise seiretulemuste** avaldamiseks ja OSKA mõju näitlikustamiseks luuakse interaktiivne veebikeskkond. OSKA ettepanekute rakendamise ehk OSKA mõju visualiseerimise veebikeskkond on 2025. a. septembris hanke tulemusel saanud arenduspartneri ja ning selle esimene versioon valmib 2026.a. ning edasiarendus 2026-2029. Seireandmete kogumine toimub regulaarselt ning tulemustest teavitamiseks korraldatakse infotunde ja seireseminare. Seiretulemustega tegeleb 1 seirekoordinaator.

Koordinatsioonikogule partnerite poolt (eri ministeeriumid, tööandjate keskorganisatsioonid) esitatud lähteülesannetes valdkondlike ja temaatiliste tööjõuvajaduse uuringute tellimisel on kasvanud vajadus mitmekesisemate ja enamate teemade uurimiseks, mis toob kaasa OSKA uuringute arvulise mahu ja sisu keerukuse kasvu, mis eeldavad täiendavaid ressursse andmeanalüütilise kompetentsi kasvatamiseks, kommunikatsiooniks ja tulemuste rakendamiseks poliitikakujunduses. Neid ootusi on arvestatud 2026.-2029.a. eelarve kavandamisel.

Statistikaameti teadlaste andmebaasi on loodud unikaalne OSKA andmemudel, eri registrite andmete sidumiseks ja OSKA tööjõuvajaduse ja oskuste prognooside teostamise andmealuseks. See võimaldab ameti ja isiku tasandil aru saada hariduse ja tööturu seostest ning seeläbi toetab koolitusvajaduse paremat ühildamist tööturu- ja ühiskonna vajadustega. Tööjõuvajaduse prognoosi piirkonnapõhiseks muutmiseks on alustatud regionaalse tööjõuvajaduse prognoosimudeli ja metoodika ettevalmistamist ning 2025.a. lõpuks valmib koostöös Tartu Ülikooliga Ida-Viru tööjõuvajaduse prognoosimudeli I etapp.

2.2. Tervikliku oskuste ja kutsete süsteemi OsKuS loomine

2.2.1. Kutsesüsteemi reformi ettevalmistamine ja rakendamine

Tegevuse väljundiks on kaks kutsesüsteemi rakendumisuuringut, millest esimene valmis 2023.a. ning teise koostamine on planeeritud projekti lõpuks 2029.a.

Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021–2035 näeb ette üleminekut oskuspõhisele kutsesüsteemile ja loobumist kutsestandardikesksest süsteemist. Kutsesüsteemi ajakohastamine ja reformi käivitamine eeldas senise süsteemi põhjalikku analüüsi ja sihtrühmade vajaduste kaardistamist. Kutsesüsteemi reformi kontseptuaalsete aluste ja

eelduste loomiseks viidi Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimisel LevelLabi ja Statistikaameti poolt läbi uuringud kutsesüsteemi ja kvalifikatsiooniraamistiku senisest rakendumisest ning analüüsiti täiskasvanute kutseõppes ja elukestvas õppes osalemist. Kutsesüsteemi rakendamise uuringu eesmärk oli välja selgitada, millised on kutsesüsteemi osaliste ootused ja valmisolek kutsesüsteemi reformiks ning oskuspõhisele lähenemisele üleminekuks, samuti saada ülevaade plaanitud uuenduste võimalikest kitsaskohtadest ja rakendamise riskidest. Kutseseaduse rakendamise analüüsi tulemused oli oluline sisend kutsesüsteemi rakendamise aluseks oleva õigusraamistiku uuendamiseks. 2024.a. lõpus valmis kutseseaduse väljatöötamiskavatsus, mis läbis kooskõlastuse 2024.a. alguses. 2025.a. valmis uuring „Täiskasvanute kutsehariduse tasemeõppes ning elukestvas õppes osalemise analüüs“, mille läbiviimise vajadus tulenes kutseseaduse reformiga samal ajal läbiviidavast ja seoses olevast kutsehariduse reformist.

Kuna Eesti kvalifikatsiooniraamistik on sätestatud kutseseaduses, analüüsiti 2025.a. LevelLabi poolt ka Eesti kvalifikatsiooniraamistiku rakendumist. Uuringu läbiviimise eesmärk oli töötada välja ettepanekud Eesti kvalifikatsiooniraamistiku uuteks tasemekirjeldusteks. Selleks hinnati EKR-i senist rakendumist haridusstandardites ja kutsekvalifikatsioonides, analüüsiti võrdlusriikide parimaid praktikaid ning korraldati valideerimisseminare valdkondlike ekspertidega. Uuringu tulemusel tehti ettepanekud kvalifikatsiooniraamistiku tasemekirjelduste uuendamiseks ning neid tulemusi võetakse arvesse kutseseaduse ja selle alusel kehtestatud määruste uuendamisel.

Kutsesüsteemi rakendamisega seotud sihtrühmade laiapõhjaliseks kaasamiseks viidi läbi arutelusid ja seminare, avalikkust teavitati kutsesüsteemi uuendamisest läbi meedia ja teavituskoostrukture. Uuringu järeldusi ja ettepanekuid ning sihtrühmade sisendit kasutati kutseseaduse väljatöötamiskavatsuse koostamisel. Saadud ettepanekuid võeti arvesse ning seaduse väljatöötamiseks moodustati 2025.a. laiapõhine partnereid kaasav töörühm. 2025.a. lõpuks esitatakse uue kutseseaduse eelnõu kooskõlastamisele ning see on planeeritud rakenduma järkjärguliselt alates 2026.a. IV kvartalist kuni 2029.a. seega 2026.a. saab läbi reformi õiguslikult ettevalmistav etapp.

2029.a. viiakse läbi uuring reformi käigus läbi viidud muutuste rakendamise hindamiseks. Planeeritava uuringu käigus hinnatakse 2029.a. rakendunud uuenduste mõju, sh näiteks kutsesüsteemi struktuuri optimeerimise mõju halduskoormuse vähenemisele, erinevate kogude liitmise tulemuslikkust ja mõju, kutsestandarditelt kompetentsiprofiilidele ülemineku rakendumist ja mõju, valdkondlike ekspertkogude töö sisu, kutse- ja oskuste registri kättesaadavuse paranemist ja halduskoormuse vähenemist, oskuste ökosüsteemi laiemat kasutatavust ja kasutajate rahulolu sellega.

2.2.2. Oskuste kirjeldamine

Selleks, et oskuste arendamine vastaks tööturu ja üksikisiku tegelikele vajadustele, on vajalik süsteemne lähenemine, milles oskuste käsitlemine ja terminoloogia oleks üheselt mõistetav ja kättesaadav eri organisatsioonide ja valdkondade jaoks. [Eesti haridusvaldkonna arengukavas 2021–2035](#) seati eesmärgiks, et tuleb välja arendada ja rakendada kõigi sihtrühmade vajadusi arvestav jätkusuutlik süsteem oskuste vajaduse prognoosimiseks ja seireks ning tegevuse koordineerimiseks eri osaliste vahel, et toetada tööturu vajadustest lähtuvate oskuste omandamist ning sidustada paremini haridus ja töömaailm. CEDEFOP-i 2023. aastal avaldatud ülevaade „[Skills in transition: the way to](#)

2035“ peab piisavate oskuste puudust tööturul lähiaja peamiseks väljakutseks, mille ainsaks sobivaks lahenduseks on hariduse ja koolituse parem vastavus tööturu vajadustele.

Eesti oskuste süsteemi arendamine on tihedalt seotud rahvusvaheliste arengusuundadega, sealhulgas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) oskuste ja elukestva õppe strateegiaga aastateks 2022–2030. Nimetatud strateegia üldeesmärk on arendada sotsiaalsele dialoogile tuginevaid jätkusuutlikke, vastupanuvõimelisi (ingl k *resilient*) süsteeme, mis tagavad juurdepääsu kvaliteetsetele oskuste arendamise ja elukestva õppe võimalustele, edendades inimarengut ja tööhõivet ning võimaldades väärikat tööd igaühele. Strateegia teiseks sambaks on oskuste vajaduse analüüs ja seire, mille võtmekomponentideks on tööturuteabel põhinev oskuste prognoosisüsteem, tööturu ja oskuste sobivuse analüüs ning õppekavade ja koolitusprogrammide vastavus tööturu vajadustele.

Oskuste süsteemi eesmärk on terviklikult ja võimalikult paljude huvirühmade vajadusi silmas pidades oskusi kirjeldada, hinnata ja tulevikuvajadust prognoosida. Süsteem peab olema kohanemisvõimeline ning peegeldama kiiresti muutuva tööturu olukorda ja vajadusi.

TATi abikõlblikud tegevused hõlmavad oskuste uutel alustel süsteemselt kirjeldamise (oskuste süsteem) meetoodika väljatöötamist, sealhulgas asjakohaste oskuste (digi)registris kirjeldamist ja oskusprofiilide koostamise aluspõhimõtete kujundamist seostatult kutsesüsteemiga, uutel alustel kirjeldatud oskuste vastavushindamiseks ja tunnustamiseks tõhusalt ja mõjusalt toimiva mudeli välja töötamist ning rakendamise ettevalmistamist (sealhulgas sihtrühma koolitamine toimetamiseks uuenenud põhimõtetel toimivas süsteemis ja informeerimine oskuste hindamise ja tunnustamise abistamiseks kasutada olevatest tööriistadest).

Tegevuse väljundnäitaja sihttase aastaks 2029 on 8000 OsKuS infosüsteemis kirjeldatud unikaalset oskust. 2025.a. lõpuks valmib kokku 4000 Euroopa oskuste ja kvalifikatsioonide klassifikaatoriga (ESCO) sidustatud oskuste kirjeldust digiregistris.

Oskuste süsteemse kirjeldamise meetoodika väljatöötamisel ilmnes vajadus seostada oskused ametikirjeldustega, et tagada uues OsKuS süsteemis kutse- ja oskuste süsteemi ja OSKA prognooside sisuline ühendamine. Selline lähenemine võimaldab parimal moel toetada Eesti inimeste oskuste ja kompetentside hindamist ning seeläbi õpi- ja karjäärivalikuid arendatavas teenuskeskkonnas. Seetõttu on ametikirjeldused oskuste kirjeldamise oluliseks etapiks. 2025.a. lõpuks on kirjeldatud oskused seostatud 470 ametikirjeldusega. Seoses kutsehariduse reformiga on kerkinud vajadus koostada laiapõhjaliste õppekavade toeks ameti kompetentsiprofiilile aga ka laiemaid ehk kutseala ja tegevusvaldkonna kompetentsiprofiile. Kompetentsiprofiil sisaldab lisaks paindlikumale loomisprotsessile ka mitmekülgsemaid valikuid (valdkondlik või ameti või rolli kompetentsiprofiil) ja tulevikuoskusi. Kutsestandard jääb hindamise aluseks ja sisaldab lisaks kutseoskuse nõuetele ka hindamislauseid.

Kui TATi siht on toetada haridus- ja töömaailma süsteemset ja paindlikku sidustamist, siis oskuste süsteemi ja kompetentsiprofiilide arendamine just seda eesmärki täidab.

Seepärast on lisaks algselt kavandatule valmimisel komplekssem meetoodika kompetentsiprofiilide koostamiseks nii ametiala, kutseala kui tegevusvaldkonna jaoks ning käesoleva aasta lõpuks koostatakse selle alusel esimesed kümme pilootkompetentsiprofiili

tööturu sisendina õppekavade aluseks kutsehariduses ja kõrghariduses. 2029.a. lõpuks analüüsitakse läbi kehtivad kutsestandardid ning vastavuses uuenenud õigusraamistikuga koostatakse kas kutsestandardid või vajadusel nende asemel kompetentsiprofiilid tasemeõppe ja mikrokvakvalifikatsioonide õppe aluseks. Loodavate kompetentsiprofiilide ja õppekavade õpiväljundite analüüsiks ja võrdluseks luuakse TI lahendus. Kompetentsiprofiilide koostamisel kasutatakse oskuste kirjeldusi digiregistris, mis vähendab nende koostamiseks kuluvat aja-, inim-, ja finantsressurssi. 2029.a. lõpuni planeeritakse vähemalt 70 kompetentsiprofiili väljatöötamine.

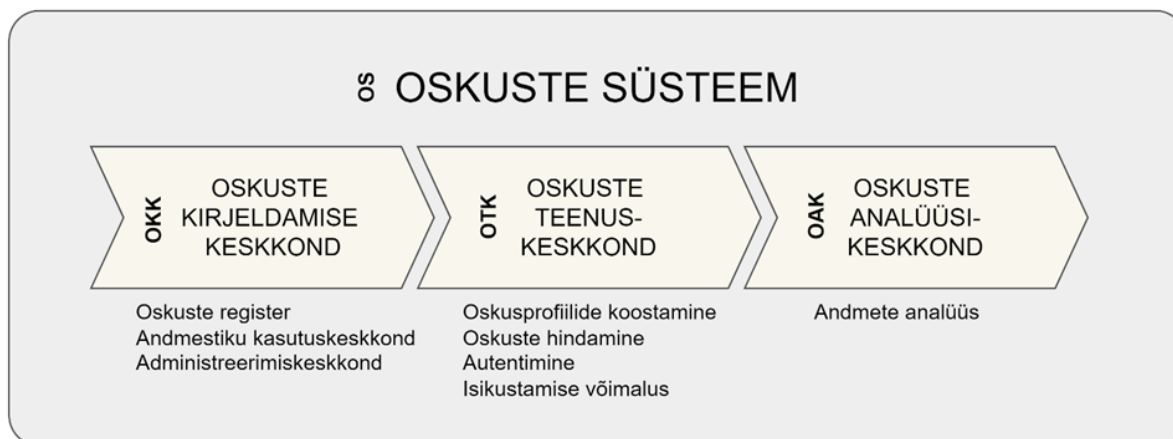
2.2.3. Oskuste vastavushindamine ja tunnustamine

Kehtivas TATis on abikõlblikuks tegevuseks uutel alustel kirjeldatud oskuste vastavushindamiseks ja tunnustamiseks tõhusalt ja mõjusalt toimiva mudeli välja töötamine ning rakendamise ettevalmistamine (sealhulgas sihtrühma koolitamine toimetamiseks uuenenud põhimõtetel toimivas süsteemis ja informeerimine oskuste hindamise ja tunnustamise abistamiseks kasutada olevatest tööriistadest).

Tegevuse väljundnäitaja sihttase aastaks 2029 on 100 erineva pikkusega video- ja digiõppematerjali loomine kutse andjate kompetentsuse kasvatamiseks. TATi eesmärk on mh: on toetada haridus- ja töömaailma süsteemset ja paindlikku sidustamist, uuendades ja korraldades ümber kutsesüsteemi. Kutsesüsteemi peaosalisel on kutse andjad ja kutse andmise kvaliteedi tõstmine oluline osa kutsesüsteemi uueningest. Oskuste hindajate ja kutse andjate kompetentsuse kasvatamiseks ja hindamise kvaliteedi tõstmiseks on algatatud regulaarsed, viis korda aastas toimuvad kvisioonid „Kutse andjate mõttekojad”. Kutse andjate oskuste hindajatele on infotunde ja koolitusi läbi viidud keskmiselt kaheksa korda aastas ja neis on olnud üle 526 osaleja. Koolitused on suunatud kutse andjatele ja on sisult unikaalsed. Kutse andmise kvaliteedi tõstmiseks on kutse andjaid nende vajadustest lähtuvalt nõustatud hindamismaterjalide väljatöötamisel. Välja on töötatud ja toodetud 34 digitaalset õppematerjali.

Oluline tegevussund tervikliku oskuste infosüsteemi loomiseks on oskuste kirjeldamise, vastavushindamise ja tunnustamise veebikeskkondade (Oskuste Kompas + kutseregister) loomine. Veebikeskkonda arendatakse kooskõlas algselt plaanituga agiilselt ja kolmes etapis.

Oskuste infosüsteemi OsKuS skeem:

Kutsesüsteemi uut struktuuri – ja koostöömudelit toetav kommunikatsioonistrateegia töötatakse välja ja viiakse ellu õigusraamistiku rakendumisega kooskõlas.

2.2.4. OsKuS teavitustegevused

OsKuS rakendamise ettevalmistamine hõlmab laiemat üldsuse teavitamist loodud OsKuS kontseptsioonist ja toimimisest.

Üldsuse laiemaks teavitamiseks ning oskuste infosüsteemi rakendamise toetamiseks käivitati 2024.a. digitaalne teavitus- ja koolitusseminaride sari „Oskuste akadeemia“. Seni on toimunud viis oskuste akadeemia veebiseminari, millel on osalenud üle 1200 inimese. Järelvaatamisi on seisuga 20.10.2025 üle 1300 korra.

Teavitustegevused rakenduvad vastavalt sisutegevuste arendusjärgule ning digiarenduste etappidel. Ühtse kutse- ja oskuste süsteemi OsKuS ühtse brändi kujundamine, kommunikatsioonistrateegia väljatöötamine ja laialdasem teavitustegevus algab pärast kutseseaduse jõustumist.

Tegevuste 2.2.2-2.2.4 raames luuakse kogu sisu OsKuS infosüsteemi digiarendustele. Nende tegevuste eelarvest kaetakse sisuloomeks vajalikud personali- ja kaasatud ekspertide töövõtulepingute kulud.

2.3. OsKuS digiarendused

Tegevuse tulemusmõõdikuks on kutsesüsteemi infosüsteemi unikaalsete veebikasutajate arv aastas, mis 2029 aasta lõpuks on prognoositud jõudma 150 000 kasutajani.

OsKuS toimimiseks luuakse digilahendused oskuste infosüsteem, oskusteenuste ja -analüüsi keskkond, töömaailma kutse andmise halduskeskkond, oskuste vastavushindamise keskkond, suurandmete kaeve ja analüüsi võimekus, OSKA andmete ja mõju visualiseerimine ja tulemuste avalikustamine veebis). 2024.a. lõpuks oli oskuste infosüsteemi I etapi unikaalsete kasutajate arvu sihttase 95 000 ning tegelikult jõuti 144 300 kasutajani.

Oskuste infosüsteemi I etapis aastatel 2022-2024 loodi oskuste digiregister ja –kataloog „Oskuste kompass“, mis sisaldab omavahel seostatud oskuste, ametite ja tegevusalade kirjeldusi. On koostatud ka infosüsteemi II etapi ehk personaliseeritud teenustepaketi arenduse äri- ja detailanalüüs ning valminud on keskkonna prototüüp (ehk isiku oskusprofiili loomine, oskuste enese- ja vastavushindamine ning õpisoovitused). II etapi arendused jätkuvad aastatel 2026-2028 vastavalt hanke tulemusel saadud arendajaga sõlmitud lepingule. Järgmisena on aastal 2026 kavas hankega III etapi ehk analüüsi keskkonna arenduspartneri leidmine. Programmi lõpuks aastal 2029 valmib oskuste infosüsteemi III etapina OsKuS analüüsikeskkond, mis aitab aru saada oskuste puudujäägi fookusest ja detailidest Eesti ühiskonnas ning toetab tõenduspõhiste hariduspoliitiliste otsuste tegemist. Tulemuste saavutamiseks on oluline tegevus oskuste infosüsteemi sidustamine Eesti Hariduse infosüsteemiga, sh diplomite ja tunnistuste registriga.

Oskuste ja kutsete vastavushindamist ja tunnustamist toetab 2025. aastal alustatud kutseregistri töömaailma kutse taotlejate halduskeskkonna väljatöötamine. 2025. aastal valmis arenduse esimene etapp – kutse omaniku iseteenindus keskkond. 2026. aastal valmib kutse taotlusdokumentide menetlemise keskkond kutse taotlejatele ja kutseksamite haldamise ning kutsetunnistuste genereerimise keskkond.

Infosüsteemi arendamise etapid	Arendus
Oskuste süsteemi I etapp	Oskuste klassifikaatori ja registri infosüsteemi (kirjeldamise keskkonna) loomine ja arendamine. Oskuste, ametite ja tegevusalade infosüsteem: Oskuste kompass.
Oskuste süsteemi II etapp	Oskustega seotud teenuste keskkonna loomine ja arendamine: personaliseeritud teenuste pakett (oskuste profiilid, enesehindamise keskkond ja isikustamise võimalus) ühtne platvorm OsKuS süsteemi koordineerimiseks, Kompetentsiprofiilide loomise keskkond, VÕTA digiplatvormi loomine, AI-põhise tööriistapaketi väljaarendamine.
Kutse andmise halduskeskkond	Töömaailma kutse andmise halduskeskkonna arendamine kutseregistrisse. Kutse taotlemise keskkond, kutseeksamite haldamise ja kutse andmise keskkond
Oskuste süsteemi III etapp	Oskuste analüüsikeskkonna loomine ja arendamine: andmebaas ja analüüsi tööriist tööjõu- ja oskuste vajaduse ning oskustelõhe tuvastamiseks ühiskonnas, et toetada hariduspoliitika ja tööturu strateegiate kujundamist.
Oskuste süsteemi IV etapp	Tervikliku süsteemi OsKuS infosüsteemi loomine, ühtse kaubamärgi kujundamine: kutseregistri, OSKA ja Oskuste Kompassi alusandmestikest ühtse andmemudeli kujundamine, kasutajateekondade ühtlustamine, vajalike liidestuste loomine. Terviksüsteemi haldamis- ja arendamiskeskonna loomine.

Suurim kitsaskoht selle tegevuse juures on olnud IT-arenduste ajakava edasinihkumine. Nüüdseks on I ja II etapi arendused hankemenetluste kaudu lepingustatud ja II etapi arendustegevus käimas (vt 2.2.3) ning toetuse andmise tingimuste planeeritud tulemused saavutatavad.

3. Eelarve ja toetuse määr

TATi kogueelarve väheneb vahendite kaitsekuludeks suunamise tõttu 2 142 857 eur võrra. Tegevuse kogumaksumus aastateks 2022–2029 on 17 548 225 eurot, millest ESF toetuse osakaal on kuni 70% (12 283 757 eurot) ja riiklik kaasfinantseering 30% (5 264 478 eurot). 2022-2025 kinnitatud ja kasutatud eelarved seisuga 30.11.2025:

Tegevused		Kinnitatud eelarve 2022-2025	Täitmine 01.08.22-30.11.25
2.1.	OSKA	3 124 816	2 593 899
	Otsene personalikulu	2 532 000	2 161 510
	Muud kulud	592 816	432 388
2.2.	Tervikliku oskuste süsteemi loomine kokku	2 057 895	1 740 908

2.2.1.	Tervikliku oskuste süsteemi kontseptuaalsete aluste ja rakendumise eelduste loomine ja kutsesüsteemi arendamine	120 000	75 224
2.2.2.	Oskuste kirjeldamine, vastavushindamine ja tunnustamine, OsKuS rakendamise ettevalmistamine	1 937 895	1 665 684
	Otsene personalikulu	1 445 895	1 281 725
	Muud kulud	492 000	383 959
2.3.	OsKuS digiarendused	3 353 000	915 440
	Otsene personalikulu	199 000	175 519
	Muud kulud	3 154 000	739 921
	Horisontaalne kulu kokku	740 384	650 456
	Otsene personalikulu	99 000	93 602
	Kaudsed kulud (15% otsestest personalikuludest)	641 384	556 854
	EELARVE 2022-2025 KOKKU	9 276 095	5 900 703

2022. – 2025.a. TAT-i eelarve täitmise mõningane mahajäämus on tingitud liigsest optimismist IT-arenduste kavandamisel. Tegelikuses on digiarenduste riigihangete läbiviimise menetlus osutunud kavandatust aeglasemaks. Seetõttu nihkub ka suur osa (2,4 miljonit eurot) kavandatud väljamaksetest 2026-2028 aastatesse. 2025. aasta lõpuks on digiarenduste eeldatav täitmine ligikaudu 1miljon eurot.

Aastateks 2026–2029 on planeeritud kõigi infosüsteemide lõpuni arendamiseks veel 3,2 miljonit eurot (sh eespool nimetatud 2,4 miljonit eurot). Digiarenduste planeeritud kogueelarve 2022–2029 on 4,2 miljonit eurot.

Lisaks digiarenduste kavandatud kulude edasinihkumisele on teistele tegevustele 2025. aasta lõpuni planeeritud eelarvest täituvus 100% asemel 64%. Otsese personalikulu täituvus 2025. aasta lõpuni kavandatud eelarvest on 87%. Mittetäituvuse põhjuseks on planeeritud väiksem ekspertidega sõlmitud töövõtulepingute maht. Kui täituvuse arvestusest välja jätta digiarenduste muud kulud, mille täituvus on 27%, on muude kulude täituvus 2025. aasta lõpuni kinnitatud eelarvest 74%. Peamine mittetäituvuse põhjus on teavitustegevuste ja välislähetuste kavandatust väiksem maht.

Kõik eesmärgid, tulemused ja indikaatorid, mis TAT-s on planeeritud 2029. aasta augusti lõpuni

Eelarve 2022 – 2029

Tegevused		Eelarve
2.1.	OSKA	6 419 300
	Otsene personalikulu	5 462 200
	Muud kulud	957 100
2.2.	Tervikliku oskuste süsteemi loomine kokku	4 744 400

2.2.1.	Tervikliku oskuste süsteemi kontseptuaalsete aluste ja rakendamise eelduste loomine ja kutsesüsteemi arendamine	197 300
2.2.2.	Oskuste kirjeldamine, vastavushindamine ja tunnustamine, OsKuS rakendamise ettevalmistamine	4 547 107
2.2.3.		
2.2.4		
	Otsene personalikulu	3 690 900
	Muud kulud	856 207
2.3.	OsKuS digiarendused	4 698 420
	Otsene personalikulu	464 500
	Muud kulud	4 233 920
3	Horisontaalne kulu kokku	1 682 890
	Otsene personalikulu	208 910
	Kaudsed kulud (15% otsestest personalikuludest)	1 473 980
	EELARVE 2022-2029 KOKKU	17 545 017

Tegevuse 2.1 ehk OSKA kogueelarve on 6 419 300 eurot ning see koosneb personalikuludest summas 5 462 200 eurot, sh OSKA töötajatele summas 5 122 200 eurot: 16 OSKA töötaja töötasud (metoodikud ja andmeanalüütikud: 4 ametikohta, 5 kaheliikmelist uuringutiimi: 10 ametikohta, seirekoordinaator, OSKA veebispetsialist) ja võlaõiguslikud lepingud summas 340 000 eurot.

OSKA muude kulude eelarve summas 957 100 eurot sisaldab OSKA uuringute läbiviimise ja uuringutulemuste mõju seirega seotud kulusid. Hangetega tellitavad tööd:

OSKA hanked	Kulu 22-25	EA 26-29	Kogueelarve 22-29
Valdkonna arenguid tutvustavate videode tootmine	30 000	87 500	117 500
Uuringuaruannete kujundus ja veebis avalikustamine	106 830	177 500	284 330
OSKA seiretulemuste interaktiivne veebilahendus	15 000	70 000	85 000
Kokku			486 830

Tegevuse 2.2. „Tervikliku oskuste süsteemi loomine“ kogukulu on 4 744 400 eurot. Selle alla on eelarvestatud tegevuse 2.2.1. kulud, mis on vajalikud reformi ettevalmistamiseks ja rakendamiseks mahus 197 300 eurot.

Tegevuste 2.2.2-2.2.4 kogukulu on 4 547 107 eurot. Selle raames luuakse kogu sisu OsKuS infosüsteemi digiarendustele. Nende tegevuste eelarvest kaetakse sisuloomeks vajalikud personalikulud summas 3 690 900 eurot, mis sisaldab tervikliku oskuste süsteemi loomise töötajate töötasusid summas 3 375 900 eurot: 8 täistööajaga oskuste süsteemi töötajat (oskuste suunajuht, 4 oskuste spetsialisti, hindamise suunajuht, 2 kommunikatsioonispetsialisti, ning 7 osalise tööajaga töötajat, kelle töö jaguneb kutsesüsteemi ja ESF projekti vahel: OsKuS arendusjuht, nõunik, 5 kompetentsiprofiilide koostamise koordinaatorit). Lisaks võlaõiguslikke lepinguid oskuste süsteemi arendamiseks ning kompetentsiprofiilide koostamiseks kaasatud ekspertidele summas 315 000 eurot.

Muud kulud summas 856 207 eurot sisaldab kulusid sihtrühmade koolitamisele, digitaalsete koolitusmaterjalide väljatöötamisele. Lisaks partnerite kaasamine ja laiemal üldsuse teavitamine OsKuS süsteemi kontseptsioonist ja projekti raames loodud toetavatest digilahendustest.

Tegevuse 2.3. OsKuS digiarenduste kogukulu on 4 698 420 eurot. Personalikulude eelarvesse on arvestatud ühe töötaja (digiarenduste juht/süsteemianalüütik) tööjõukulud summas 464 500 eurot. Muude kulude all on mh digiarenduste hangete kulud summas 4 189 085.

OsKuS digiarenduste kulud	Kulu 22-25	EA 26-29	Kogueelarve 22-29
Digiarenduste tehnilised konsultatsioonid (sisseostetavad teenused) jm kulud	28 456	16 375	44 832
OsKuS digiarenduste hanked:			
Oskuste süsteemi ärianalüüs (KrabuGrupp)	70 886		70 886
Oskuste infosüsteemi loomine ja arendamine, I etapp: kirjeldamise keskkond. Loodi oskuste, ametite ja tegevusalade infosüsteem: Oskuste kompass.	391 752		391 752
Oskuste infosüsteemi II etapp, oskustega seotud teenuste keskkonna loomine ja arendamine: personaliseeritud teenuste pakett (oskuste profiilid, enesehindamise keskkond ja isikustamise võimalus) ühtne platvorm OsKuS süsteemi koordineerimiseks, Kompetentsiprofiilide loomise keskkond, VÕTA digiplatvormi loomine, AI-põhise tööriistapaketi väljaarendamine.	271 919	1 215 205	1 487 123
Töömaailma kutse andmise halduskeskkonna arendamine. Kutse taotlemise keskkond, kutseksamite haldamise ja kutse andmise keskkond	250 116	244 528	494 644
Oskuste analüüsikeskkonna loomine ja arendamine: andmebaas ja analüüsi tööriist tööjõu- ja oskuste vajaduse ning oskustelõhe tuvastamiseks ühiskonnas, et toetada hariduspoliitika ja tööturu strateegiate kujundamist.		963 480	963 480
Tervikliku süsteemi OsKuS infosüsteemi loomine, ühtse kaubamärgi kujundamine: kutseregistri, OSKA ja Oskuste Kompassi alusandmestikest ühtse andmemudeli kujundamine, kasutajateekondade ühtlustamine, vajalike liidestuste loomine. Terviksüsteemi haldamis- ja arendamiskeskonna loomine.		781 200	781 200
OsKuS digiarendused kokku	1 013 129	3 220 788	4 233 917

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Liidu õigusele ja on kooskõlas riigisiseste õigusaktidega.

5. Käskkirja mõjud

Käesoleva regulatsiooni alusel perioodil 2022–2029 elluviidavaid tegevusi rahastatakse täies ulatuses struktuuritoetusest. Peale välisrahastuse lõppemist alates 1. sept 2029 planeeritakse tegevuste jätkuvus, st OSKA uuringud ning oskuste infosüsteemi rakendamine riigieelarvelistest vahenditest.

6. Käskkirja kehtivus

Käskkiri hakkab kehtima üldises korras. Käskkirja rakendatakse 1. jaanuarist 2026. a, sest eelarvemuudatused rakenduvad uue aasta algusest. Senine eelarve kehtis 2025. aasta lõpuni.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele ja SA Kutsekoda.

Lisa 1

TAT „Kutsesüsteemi reform ajakava:

	2022	2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029	
	2. pa	1. pa	2. pa	1. pa	2. pa	1. pa	2. pa	1. pa	2. pa	1. pa	2. pa	1. pa	2. pa	1. pa	2. pa
OSKA	OSKA meetodika arendamine, uuringute läbiviimine ja seire														
Oskuste süstematiseerimine ja kirjeldamine	Oskuste kirjeldamise meetodika väljatöötamine														
	Oskuste kirjelduste koostamine ja ajakohastamine														
	Oskuste kirjeldamise infosüsteemi kontseptsiooni väljatöötamine ja IT-lahenduste ettevalmistamine, infosüsteemi arendamises osalemine														
		Oskusprofiilide kirjelduste aluspõhimõtete kokkuleppimine													
		Oskusprofiilide sisuloome													
Oskuste vastavushindamine ja tunnustamine				Oskuste hindamise mudeli, aluspõhimõtete ja meetodika loomine, partneritega läbirääkimine ning kokku leppimine. Süsteemis osalejate informeerimine											
				Oskustunnistuste väljastamise ja registreerimise aluspõhimõtete väljatöötamine, partneritega läbirääkimine ning kokku leppimine. Süsteemis osalejate informeerimine											
				Kutse taotlemise ja kutseeksami korraldamise digihalduskeskkonna eelanalüüs ja ettevalmistus, keskkonna loomises osalemine											
				Oskuste hindajatele hindamismaterjalide väljatöötamise toetamine											
				Oskuste ja kutse hindajatele hindamiskoolituste korraldamine											
				Digitaalsete õppematerjalide koostamine ja tootmine											
Tervikliku oskuste ja kutsete süsteemi OSKuS rakendamine ja teavitustegevused				Süsteemi OSKuS uue juhtimismudeli kontseptsiooni väljatöötamine, konsultatsioonid partneritega, õigusaktide muudatusettepanekute väljatöötamine											
				OSKuS süsteemi kommunikatsioonistrateegia väljatöötamine, selle ellu viimine											
				Tervikliku kutse- ja oskustesüsteemi OSKuS infosüsteemi 1. ja 2. etapi ettevalmistamine, infosüsteemi arendamises osalemine											
OSKuS digiarendused				Kutse taotlemise ja kutseeksami korraldamise											
				Oskuste süsteemi 1. etapp: Oskuste kirjeldamise süsteem											
				Oskuste süsteemi 2. etapp: Oskuste teenuste keskkond											
				Oskuste süsteemi 3. etapp: Oskuste analüüsikeskkond											
				OSKA terviklik infosüsteem 1. etapp:				OSKA terviklik infosüsteem 2. etapp:							
				Krati kasutuselevõtu analüüs ja rakendamine: Tehisintellekti rakendamine andmete analüüsimiseks jm võimalusteks											
				Näidikulauad: vastavalt Kutsekoja koordinatsioonikogu tellimusele erinevate sihtgruppide vajadustest lähtuvalt.											

Lisa 2 TAT „Kutsesüsteemi reform“ digiarendused aastate lõikes

		Kulu 22-25	EA 2026	EA 2027	EA 2028	EA 2029	EA 22-29
	Digiarenduste tehnilised konsultatsioonid (sisseostetavad teenused)	28 456	6 281	6 302	5 006	2 000	48 045
	Hanked:						
1	Oskuste infosüsteemi loomine ja arendamine, I etapp: kirjeldamise keskkond. Loodi oskuste, ametite ja tegevusalade infosüsteemi, Oskuste kompassi, esimene baasandmestik. Oskuste register.	391 752			-		391 752
2	Koostati Oskuste süsteemi ärianalüüs (KrabuGrupp)	70 886					70 886
3	Oskuste infosüsteemi II etapp: Oskustega seotud teenuste keskkonna loomine ja arendamine	271 919	310 000	434 000	471 205		1 487 123
		Oskuste profiilid ja ametikirjeldused, oskuste vastavushindamine ja isikustamise võim alus, ameti soovitaja algoritm.	Personaliseeritud teenuste paketi ja kompetentsiprofiilide loomise keskkonna ning AI-põhise töönistapaketi väljaarendamine.	Ühtse digitaalse platvormi arendamine OSKus süsteemi koordineerimiseks. Oskuste ja ametite baasandmestike täiendamine.	VÕTA lahenduse väljaarendamine, tugiprotsesse toetavad digilahendused. Oskuste ja ametite baasandmestike täiendamine.		
4	Töömaailma kutseandmise halduskeskkonna arendamine.	250 116	86 800	95 728	62 000		494 644
		Keskkonna funktsionaalne analüüs ja kutsetunnistuste omanike iseteeninduskeskkonna ning kutse taotlemise keskkonna arendus.	Kutseeksamite haldamise keskkonna ja kutsetunnistuste genereerimise keskkonna väljaarendamine.	Töömaailma kutseeksamite hindamiskeskond. Esmakutsete registri loomine ja haldamine.	Töömaailma kutseandmise ja esmakutsete registri jätkuarendus ning haldamine.		
5	Oskuste analüüsikeskkonna loomine ja arendamine		43 400	324 880	384 400	210 800	963 480
			Analüüsikeskkonna ärianalüüs	Andmebaasi ja analüüsi tööriista loomine tööjõu- ja oskuste vajaduse ning oskustelõhe tuvastamiseks	Analüütika mooduli väljaarendamine OSKA andmemudeli alusel ja poliitika kujundaja töölaua väljaarendamine	AI rakenduste loomine suurandmete kaeveks. Oskustega seotud analüüsikeskkonna edasiarendus	
6	Tervikliku süsteemi OSKus infosüsteemi loomine, ühtse kaubamärgi kujundamine			99 200	372 000	310 000	781 200
				Kutseregistri, OSKA ja Oskuste Kompassi alusandmestikest ühtse andmemudeli kujundamine	Kasutajatekondade ühthustamine, vajalike liidestuste loomine.	Terviksüsteemi haldamis- ja arendamiskeskonna ning ühtse kaubamärgi loomine.	
	Digiarendused kokku	1 013 129	446 481	960 110	1 294 611	522 800	4 237 130